

۱- اتحادیه‌های اقتصادی و سازمان‌های بین‌المللی چگونه شکل گرفتند؟

« پاسخ »

برخی از کشورها، روابط تجاری و اقتصادی بیش‌تر از دیگران برقرار می‌کنند و با تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی یا بلوک‌های تجاری، سعی در افزایش مبادلات تجاری بین خود و اعضای آن اتحادیه و کاهش موانع تجاری دارند. بازرگانی منطقه‌ای که امروزه در بسیاری از مناطق جهان صورت می‌گیرد، براساس همین قاعده است.

۲- انواع تحریم‌های اقتصادی را نام ببرید و توضیح دهید کدام یک تأثیرپذیری بیش‌تری دارند؟

« پاسخ »

تحریم‌های اقتصادی دو دسته‌اند:

۱) تحریم تجاری (مانع تراشی در مقابل صادرات و واردات کالا، خدمات و عوامل تولید مثل سرمایه)

۲) تحریم مالی (مانع تراشی در مقابل مبادلات مالی، بانک‌ها، بیمه‌ها)

در گذشته تحریم تجاری بیش از تحریم‌های مالی رایج بود و آسیب می‌زد ولی در حال حاضر جهانی شدن اقتصاد باعث شده، روز به روز از تأثیرگذاری دسته اول تحریم‌ها کاسته شود. در مقابل شبکه گسترده و یکپارچه پولی و مالی که بعد از جنگ جهانی دوم برپا شده، موجب شد کشورهای تحریم‌کننده از فناوری‌های جدید ارتباطی و اطلاعاتی و مالی و بین‌المللی استفاده کرده و تحریم‌های بانکی و بیمه‌ای اعمال کنند.

۳- شکنندگی و آسیب‌پذیری اقتصادی چه وقت اتفاق می‌افتد؟

« پاسخ »

اقتصاد تک‌محصولی، اقتصادی شکننده و آسیب‌پذیر است، زیرا اقتصاد تک‌محصولی در مواقع بحرانی امکان ناب‌آوری و انعطاف‌پذیری مقابل تکانه‌ها، مشکلات و تحریم‌ها را ندارد. کشور تک‌محصول و یا فاقد زنجیره‌ی کامل خلق ارزش، همیشه در رقابت و جنگ اقتصادی محکوم به شکست است. مثلاً کشورهایی که فقط به درآمدهای فروش نفتی متکی هستند، در رکود بازار نفت آسیب بسیار زیادی می‌بینند.

۴- تولید فراملیتی و چندملیتی چیست؟

« پاسخ »

اگر تولیدات یک کشور در کشور دیگری انجام شود (به‌عللی مثلاً بازار بهتر یا نیروی انسانی یا مواد اولیه ارزان‌تر)، به این تولیدات فراملیتی می‌گویند. (مانند تولید پوشاک مارک‌دار انگلیسی در بنگلادش) در تولیدات چندملیتی، فرآیند تولید یک محصول در چند کشور اتفاق می‌افتد.

۵- احیا و خلق مزیت اقتصادی چگونه صورت می‌گیرد؟

« پاسخ »

محیط جغرافیایی و طبیعت، مزیت‌های اقتصادی را در اختیار هر کشور می‌گذارد. اما نباید به این مزیت‌ها بسنده کند. احیای مزیت‌های بالقوه (مانند محصولات کشاورزی جدید و پرمحصول) و خلق مزیت‌های اقتصادی جدید (در عرصه خدمات و علم و فن‌آوری و فرهنگی) می‌تواند کشور را از مسیر عقب‌ماندگی قبلی برهاند. کشورهای موفق پیوسته در حال انتقال از مزیت‌هایی با ارزش افزوده کم‌تر به مزیت‌هایی با ارزش افزوده بیشتر هستند.

۶- محصولات راهبردی چیست؟

« پاسخ »

اقتصاددانان به اهمیت خودکفایی در بعضی از تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آنها از خارج تأکید می‌کنند. این کالاها و خدمات را که تولید آنها بدون توجه به میزان سود، هزینه و بازار و ... انجام می‌شود «محصولات راهبردی» می‌نامند. مثل دارو، غذا، نفت، انرژی هسته‌ای، صنایع نظامی و دفاعی

۷- نقش مبادلات بین‌المللی در بازارهای کار و سرمایه را بیان کنید.

« پاسخ »

روابط اقتصادی بین کشورها فقط به تجارت بین‌الملل (مبادله کالا و خدمات) محدود نمی‌شود بلکه به مهاجرت نیروی کار و حرکت سرمایه (جابه‌جایی عوامل تولید) از نقطه‌ای به نقطه‌ی دیگر که وضع بهتری دارد، نیز اطلاق می‌شود. مثل وجود کارگران خارجی در ایران و برعکس.

۸- تولیدکنندگان از تجارت بین‌الملل چه منافعی دارد؟

« پاسخ »

الف) ادامه کار بسیاری از تولیدکنندگان به وارد کردن ماشین‌آلات و لوازم یدکی یا مواد اولیه از دیگر کشورها بستگی دارد.

ب) بازارهای داخلی محدود است؛ به همین دلیل، تولیدکنندگان از طریق صادرات می‌توانند به بازارهای وسیع‌تری دسترسی پیدا کنند و کالاهای اضافی خود را به قیمت مناسب و وضعیت بهتر به فروش رسانند.

پ) در نتیجه تجارت بین‌الملل، کالاهای خارجی وارد کشورها می‌شود و اگر این امر هدفمند و با مدیریت صحیح انجام شود، تولیدکنندگان داخلی به منظور رقابت با تولیدکنندگان خارجی به تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر وادار می‌شوند.

۹- تک محصولی شدن خانواده یعنی چه؟

« پاسخ »

مزیت مطلق و مزیت نسبی علاوه به کشورها و جوامع، شامل خانواده نیز می شود. به همین دلیل اغلب خانوارها تک محصول هستند. به عنوان مثال یکی قصاب و دیگری خیاط ... هیچ خانواری نمی تواند مستقل و خودکفا از اجتماع باشد.

۱۰- اگر اصل مزیت های مطلق و نسبی رعایت نشود، چه آسیبی وارد می شود؟

« پاسخ »

اولاً منابع و سرمایه ها در فضای تولید اسراف و تبذیر می شود. ثانیاً: با تولید محصولات کم تر و بی کیفیت، رفاه جوامع کاهش می یابد.

۱۱- تاجر یا بازرگان کیست؟ تعریف کنید.

« پاسخ »

تاجر یا بازرگان و یا کسانی که امروزه به آنها «بازاریاب بین المللی» نیز گفته می شود، می توانند با اطلاع از بازارهای کشورهای دیگر و نیازها و علایق مصرف کنندگان خارجی به تولیدکنندگان داخلی و افزایش رونق اقتصادی کشور کمک شایانی بکنند.

۱۲- امروزه چه عواملی باعث کاهش هزینه های تجارت بین المللی شده است به برخی از آنها اشاره کنید.

« پاسخ »

۱- پیشرفت دانش فنی ۲- وجود امنیت نسبی در سرزمین ها ۳- راه های مناسب ۴- مقررات مورد قبول بین المللی

۱۳- نمونه هایی از موارد مطرح شده در اقتصاد بین الملل را بنویسید.

« پاسخ »

صادرات و واردات کالاها و خدمات - سرمایه گذاری خارجی یا حرکت سرمایه (فرار سرمایه) ، برقراری روابط تجاری یا ملت های دیگر، تشکیل اتحادیه های اقتصادی و مالی و یا کشورهای همسایه و اجرای موافقت نامه های همکاری اقتصادی

۱۴- تحریم اقتصادی چیست و چگونه بر اقتصاد کشور تأثیر می‌گذارد؟

« پاسخ »

یکی از ابزارهای رقابت و یا جنگ اقتصادی «تحریم اقتصادی» است. کشورهای زورگو با اهداف اقتصادی (کسب منافع بیشتر)، سیاسی (براندازی یا اعمال فشار) و یا حتی به عنوان ابزار مکمل جنگ نظامی از تحریم اقتصادی استفاده می‌کنند. تحریم اقتصادی، موجب افزایش هزینه مبادله و سختی صادرات و واردات می‌شود. به گونه‌ای که کشور تحریم‌شونده مجبور می‌شود کالای موردنیاز خود را با قیمتی گران‌تر و از بازار سیاه تهیه کند.

۱۵- انواع سیاست‌های تجاری را نام ببرید؛ در چه مواردی از آنها باید بهره جست؟

« پاسخ »

۱- حمایت از تولیدکنندگان داخلی ۲- کاهش وابستگی خود به کشورهای دیگر و کالاهای وارداتی ۳- تشویق صادرکنندگان داخلی به نفوذ به بازارهای جهانی ۴- تشویق سرمایه‌گذاران خارجی به سرمایه‌گذاری در داخل معمولاً کالاها و صنایع راهبردی (مثل صنایع دفاعی، انرژی و گندم) و صنایع نوزاد (مثل برخی فناوری‌های نوین) که در ابتدای عمر خود هستند و توان رقابت با صنایع خارجی را ندارند در همه‌ی کشورهای دنیا مشمول حمایت می‌شوند.

۱۶- مصرف‌کنندگان از تجارت بین‌الملل چه سودی می‌برند؟

« پاسخ »

الف) واردات کالاهای خارجی به مصرف‌کنندگان امکان می‌دهد که از کالاهای گوناگون و ارزان استفاده کنند؛ زیرا کالاهای خارجی در صورتی وارد کشور می‌شوند که از کالاهای مشابه داخلی ارزان‌تر و مرغوب‌تر باشند یا مشابه آنها در داخل تولید نشود.
ب) صادرات کالا به خارج سبب می‌شود که مصرف‌کنندگان، ارز لازم برای پرداخت بهای کالاهای ضروری وارداتی را به دست آورند.

۱۷- وضعیت اقلیمی چگونه بر تجارت بین‌الملل تأثیر می‌گذارد؟

« پاسخ »

تنوع آب و هوایی و وضعیت طبیعی متفاوت در سرزمین‌های مختلف، باعث می‌شود که هر سرزمین زمینه‌ی تولید محصولات خاصی را داشته باشد؛ برای مثال، خشکبار در وضعیت آب و هوایی برخی نقاط ایران و میوه‌های استوایی در موقعیت آب و هوایی کشورهای استوایی به عمل می‌آید.

۱۸- مزیت مطلق و مزیت نسبی چیست؟

« پاسخ »

مزیت مطلق: هرگاه تولید محصولی در یک کشور نسبت به کشور دیگر مقرون به صرفه تر باشد، به عبارت دیگر مزیت اقتصادی داشته باشد، در این صورت می‌گوییم کشور اول نسبت به کشور دیگر در تولید آن محصول مزیت مطلق دارد. مثلاً کشور ایران در زمینه تولید محصولات کشاورزی نسبت به کشور کنیا مزیت مطلق دارد. به عبارتی در شرایط یکسان (سرمایه، دانش فنی و نیروی کار) ایران محصول بیش‌تری نسبت به کشور کنیا برداشت می‌کند. مزیت نسبی: مزیت نسبی یا برتری نسبی اصلی است که براساس آن هر منطقه یا کشور باید کالایی را تولید کند که هزینه تولید آن در مقایسه با سایر نقاط کم‌تر باشد. رعایت اصل مزیت نسبی به وسیله کشورهای باعث می‌شود نوعی تقسیم کار و تخصص در تولید کالاها به وجود می‌آید. یعنی هر کشور به تولید کالاهایی می‌پردازد که دارای مزیت نسبی در مقایسه با کشورهای دیگر است. آن‌گاه به نفع کشورها است که کالاهای تولید شده خود را با یک‌دیگر مبادله کنند، بنابراین رعایت اصل مزیت نسبی باعث افزایش تجارت بین‌الملل می‌شود.

۱۹- عواملی که انگیزه‌ی تجارت بین‌الملل را در افراد ایجاد می‌کند یا آن‌را از بین می‌برد، برشمرد.

« پاسخ »

۱- یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ۲- یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فن‌آوری ۳- وضعیت اقلیمی متفاوت که در اقتصاد، همه عوامل فوق تحت یک عنوان به نام مزیت نسبی مطرح می‌گردند.

۲۰- محدودیت‌هایی را ذکر کنید که در گذشته مانع رشد و توسعه‌ی تجارت بین‌الملل می‌شد.

« پاسخ »

۱) موانع قانونی، ناامنی و ضعف دولت‌ها: در گذشته، ناامنی و ضعف دولت‌ها در حاکمیت بر سرزمین خود مانع می‌شد که افراد با خاطری مطمئن به تجارت بپردازند. مثلاً برای جابه‌جایی کالا از شهری به شهری دیگر با خطر حمله دزدها و راهزنان مواجه می‌شدند.
۲) هزینه‌های تجارت: در گذشته، نبود وسایل حمل و نقل و راه‌های مناسب، هزینه‌های تجارت را به شدت افزایش می‌داد، به طوری که به ناچار حمل و نقل کالاها فقط در فواصل کوتاه و نزدیک انجام می‌شد.

۲۱- به نظر شما، چرا کشورها به تجارت بین‌الملل روی می‌آورند؟

« پاسخ »

شرایط و امکانات طبیعی با فن‌آوری موجود در هر کشور سبب می‌شود که ساکنان آن کشور به تولید کالاهای خاص بپردازند. برای مثال: انار و فرش در اغلب کشورهای دنیا و آناناس در ایران تولید نمی‌شود یا بسیاری از واکسن‌ها در کشورهای همسایه‌ی ما هنوز امکان تولید ندارند. در عین حال مردم هر کشور نیازهای گوناگونی دارند که اغلب، امکانات داخلی برای رفع آن‌ها کافی نیست از این‌رو، کشورهای مختلف باید از طریق تجارت بین‌الملل، نیازهای متقابل یک‌دیگر را برطرف کنند.

۲۲- در مورد نقش مثبت و منفی اتحادیه‌ها و سازمان‌های بین‌المللی در کلاس گفت‌وگو کنید.

« پاسخ »

پاسخ به عهده‌ی دانش‌آموز

۲۳- در مورد تأثیرات مثبت و منفی تحریم اقتصادی در اقتصاد کشورها در کلاس گفت‌وگو کنید.

« پاسخ »

منفی: سختی صادرات و واردات - کاهش ارتباط با سایر کشورها - مشکل در زمینه دارو و ...
مثبت: کاهش وابستگی به کشورهای خارجی - به دلیل نداشتن واردات، کشور از تک‌محصولی بودن خارج می‌شود - افزایش تولیدات داخلی و ...

۲۴- چگونه می‌توان در فضای بین‌المللی حضور داشت و از منافع آن استفاده کرد؟ در کلاس گفت‌وگو کنید.

« پاسخ »

پاسخ به عهده‌ی دانش‌آموز

۲۵- تحقیق کنید چگونه سیاست نرخ ارز می‌تواند موجب حمایت از واردکنندگان یا صادرکنندگان شود.

« پاسخ »

از طریق سیاست نرخ ارز میزان ورود و خروج کالا، خدمات و سرمایه بین یک کشور با سایر کشورها مشخص می‌شود. در صورت نوسانات نرخ ارز تولیدکنندگان خرید، متضرر خواهند شد.

۲۶- چرا فرش و پسته‌ی ایران به خارج صادر می‌شود؟ در این زمینه تحقیق کنید.

« پاسخ »

کم‌تر بودن دستمزد نیروی انسانی - ارزان بودن مواد اولیه تولید فرش - شرایط آب و هوایی مناسب برای تولید پسته - وجود قالیبافان متخصص - نقشه‌های ماهر و زیبای بافت فرش و ...

۲۷- در زمینه‌ی آموزش بازرگانی در دانشگاه‌های کشور چه رشته‌هایی وجود دارد؟ در این باره تحقیق کنید.

« پاسخ »

مدیریت بازرگانی - اقتصاد بین‌الملل - حقوق بازرگانی و ... که در سطح کارشناسی و ارشد و دکترا وجود دارد.

۲۸- فهرستی از کالاهایی را تهیه کنید که امروزه توسط شما مصرف می‌شود ولی در زمان پدربزرگ و مادربزرگ شما به دلیل نبود تجارت بین‌المللی مصرف نمی‌شد.

« پاسخ »

ماشین ظرفشویی - لباسشویی - مایکروفر و ...

- ۲۹- به ترتیب کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است و جاهای خالی را به درستی تکمیل می‌کند؟
- (الف) به ترتیب به چه دلیل اقتصاددانان به «اهمیت خودکفای در بعضی از تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آن‌ها از خارج» و «سرمایه‌گذاری انسانی، نوآوری و اقتصاد دانش‌بنیان» تأکید می‌کنند؟
- (ب) اگر محصولی با هزینه تمام شده زیاد و کیفیت کم تولید شود، چگونه می‌تواند مزیت به دست آورد؟
- (ج) به طور متوسط پس از گذشت چه مدت کفه هزینه - فایده، تحریم به سمت فایده و منافع کشور تحریم شونده چرخیده است؟
- (د) تحریم‌های مختلف نفتی که در سال‌های اخیر در کشورمان به بهانه‌های واهی به اجرا گذاشته شده چه نتیجه‌ای را رقم زده است؟
- (۱) الف- منازعات و جنگ‌های اقتصادی قرن‌های اخیر - رها شدن کشور از مسیر عقب‌ماندگی قبلی از طریق احیای مزیت‌های بالقوه و خلق مزیت‌های اقتصادی جدید، ب- با حمایت دولت یا مصرف‌کنندگان با خرید آن کالا، ج- چهار سال، د- موجب شد تا دولت بیشتر به اقتصاد و تولید ملی و رونق اقتصادی بیندیشد، ه- وضع مقررات و قوانین جهانی
- (۲) الف- رفتار استکباری قدرت‌های جهان - کسب ثروت و موفقیت بیشتر، ب- از طریق صدور آن به بازارهای وسیع جهانی، ج- پنج سال، د- اقتصاد ایران دچار هزینه‌های گزافی شد، ه- تأسیس سازمان‌های تنظیم‌کننده و ناظر بر امور اقتصادی و مالی
- (۳) الف- منازعات و جنگ‌های اقتصادی قرن‌های اخیر - رها شدن کشور از مسیر عقب‌ماندگی قبلی از طریق احیای مزیت‌های بالقوه و خلق مزیت‌های اقتصادی جدید، ب- با حمایت دولت یا مصرف‌کنندگان با خرید آن کالا، ج- پنج سال، د- موجب شد تا سهم درآمدهای نفتی در بودجه جاری کشور کاهش یابد. ه- کاهش موانع تجاری
- (۴) الف- ضعف و وابستگی کشور به رقیب - کسب ثروت و موفقیت بیشتر، ب- از طریق صدور آن به بازارهای وسیع جهانی، ج- چهار سال، د- کشور ایران با اتکا به نیروهای داخلی به تولید دست زده و مزیت‌های اقتصادی و رقابتی کسب کند، ه- تأسیس شرکت‌های دانش‌بنیان

« پاسخ »

- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
- (الف) منازعات و جنگ‌های اقتصادی قرن‌های اخیر و رفتار استکباری قدرت‌های جهان موجب شده است اقتصاددانان به اهمیت خودکفایی در بعضی از تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آن‌ها از خارج تأکید کنند.
- محیط جغرافیایی و طبیعت، مزیت‌های اقتصادی را در اختیار هر کشور می‌گذارد، اما نباید به آن مزیت‌های بالفعل بسنده کرد. احیای مزیت‌های بالقوه، مانند محصولات کشاورزی جدید به‌ویژه در عرصه خدمات، علم و فناوری و صنایع فرهنگی (تمام محصولات نرم) می‌تواند کشورها را از مسیر عقب‌ماندگی قبلی برهاند. به همین دلیل اقتصاددانان بر سرمایه‌گذاری انسانی، نوآوری و اقتصاد دانش‌بنیان تأکید می‌کنند.
- (ب) اگر محصولی با هزینه تمام شده زیاد و کیفیت کم تولید شود با حمایت دولت یا مصرف‌کنندگان از آن (خرید کالای ملی، می‌تواند مزیت به دست آورد.
- (ج) متخصصان اقتصاد تحریم با مطالعه بیش از ۱۴۰ نمونه تحریم اقتصادی در یک صد سال گذشته معتقدند به‌طور متوسط پس از چهار سال کفه هزینه - فایده تحریم به سمت فایده و منافع کشور تحریم شونده چرخیده است.
- (د) تحریم نفت موجب شد سهم درآمدهای نفتی در بودجه جاری کشور کاهش یابد و دولت بیشتر به اقتصاد و تولید ملی و رونق اقتصادی بیندیشد.
- (ه) گسترش مبادلات و تعاملات جهانی در قرن گذشته، ضرورت وضع مقررات و قوانین جهانی و تأسیس سازمان‌های تنظیم‌کننده و ناظر بر امور اقتصادی و مالی را بیش از پیش مطرح کرد.

۳۰- کدام گزینه پاسخ درست سوالات زیر است؟

(الف) کدام یک از موارد زیر جزء موانع گسترش تجارت بی‌الملل در گذشته محسوب نمی‌شود؟

(ب) کدام گزینه به درستی «تاج یا بازرگان» را توضیح می‌دهد؟

(ج) زمانی که یک کشور را از نظر توان تولیدی و مزیت تولید در کشور خودش و با خودش مقایسه می‌کنیم، در واقع به کدام یک از اصول مزیت پرداخته‌ایم؟

(۱) الف: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ب: افرادی که شغل آن‌ها خرید محصول در مرکز تولید و فروش آن در مناطق مصرف بین‌المللی است. ج: مزیت نسبی

(۲) الف: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ب: افرادی که با بررسی بازارهای کشورهای دیگر و اطلاع از علایق و نیازهای مصرف‌کنندگان خارجی به تولیدکنندگان داخلی در تولید کالاها کمک می‌کنند. ج: مزیت مطلق

(۳) الف: هزینه‌های تجارت ب: افرادی که با بررسی بازارهای کشورهای دیگر و اطلاع از علایق و نیازهای مصرف‌کنندگان خارجی به تولیدکنندگان داخلی در تولید کالاها کمک می‌کنند. ج: مزیت نسبی

(۴) الف: هزینه‌های تجارت ب: افرادی که شغل آن‌ها خرید محصول در مرکز تولید و فروش آن در مناطق مصرف بین‌المللی است. ج: مزیت مطلق

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

(الف) عواملی که در گذشته مانع گسترش تجارت بین‌الملل شدند، عبارتند از:

(۱) موانع قانونی، ناامنی و ضعف دولت‌ها	}
(۲) هزینه‌های تجارت	}

یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به منابع و عوامل تولید از دلایل روی آوردن کشورها به تجارت بین‌الملل می‌باشد.

(ب) تاجر یا بازرگان به کسی اطلاق می‌شود که شغلش خرید محصولات در مرکز تولید و فروش آن در بازارها و مناطق مصرف بین‌المللی است.

(ج) هرگاه توان تولیدی یک کشور را نسبت به خودش و در همان کشور مورد بررسی قرار دهیم، در واقع مزیت نسبی را مورد مطالعه قرار داده‌ایم، مثلاً زمانی که می‌گوییم در ایران تولید چرم نسبت به تولید لوازم برقی دارای مزیت است، همین مورد را بررسی کرده‌ایم.

۳۱- در رابطه با واقعیت کدام مورد نادرست است؟

- ۱) مزیت داشتن یا نداشتن یک مفهوم ایستا و دائمی نیست، یعنی اینکه کشور فاقد محدودیت طبیعی هم می‌تواند به مزیت اقتصادی دست یابد.
- ۲) صنایع نوزاد و صنایع گلخانه‌ای به صنایعی گفته می‌شود که با حمایت دولت و مردم در مسیر کسب مزیت اقتصادی است.
- ۳) در گذشته تحریم‌های تجاری بیش از تحریم‌های مالی رایج بود، اما امروزه با جهانی شدن اقتصاد، روز بروز از میزان تأثیرگذاری دسته اول تحریم‌های تجاری کاسته شده است و تحریم‌های پولی و مالی گسترش یافته است.
- ۴) کشور ما در گذشته به شدت به درآمدهای نفتی وابسته بود و کشوری تک محصولی به‌شمار می‌رفت، ولی پس از پیروزی انقلاب اسلامی و سرعت روزافزون صادرات غیرنفتی در سال‌های اخیر این وابستگی کاملاً قطع شده است.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کشور ما در گذشته به شدت به درآمدهای نفتی وابسته بود و کشوری تک محصولی بشمار می‌رفت. بعد از پیروزی انقلاب گرچه میزان درآمد ناشی از صادرات غیر نفتی به سرعت افزایش یافته است ولی هنوز هم اقتصاد کشور ما به درآمدهای نفتی وابستگی دارد و این وابستگی قطع نشده است.

۳۲- کدام گزینه، در رابطه با مفهوم، معنا و تعریف اصطلاحات اقتصادی نادرست است؟

- الف) تحریم مالی عبارتست از مانع‌تراشی در مقابل صادرات و واردات کالا، خدمات و عوامل تولید نظیر: سرمایه
- ب) زنجیره‌ی خلق ارزش، به تمامی مراحل ایجاد ارزش افزوده اطلاق می‌شود.
- ج) سازمان کنفرانس اسلامی هر چند نهادی اقتصادی نیست، نهادهای فرعی اقتصادی، مثل مرکز اسلامی توسعه‌ی تجارت بانک توسعه‌ی اسلامی و اتاق صنعت و بازرگانی اسلامی دارد.
- د) کالاها و خدماتی را که تولید آن‌ها بدون توجه به میزان، سود، هزینه و بازار انجام می‌شود، محصولات راهبردی می‌نامند.
- ه) کشورهای اروپایی با تشکیل اتحادیه اقتصادی و حتی انتخاب پول واحد، بازرگانی کل اروپا را تقریباً به صورت بازرگانی داخلی درآورده‌اند.

الف) الف (۱)   ب) د (۲)   ج) الف و ب (۳)   د) ب و ج (۴)

« پاسخ »

- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
- الف) تحریم‌های اقتصادی: ۱- تجاری (مانع‌تراشی در مقابل صادرات و واردات کالا، خدمات و عوامل تولید مثل سرمایه) ۲- مالی (مانع‌تراشی در مقابل مبادلات مالی، بانک‌ها و بیمه‌ها) (اشتباه)
  - ب) تعریف زنجیره خلق ارزش درست است.
  - ج) صحیح است.
  - د) صحیح است.

۳۳- کدام مورد به ترتیب در تحریم‌های تجاری در گذشته و امروز درست است؟

- ۱) میزان تأثیرگذاری آن بسیار گسترده بوده است - با جهان شدن اقتصاد شدت بیشتری یافته است.
- ۲) بیشتر تحریم‌های مالی رواج داشته است. - با ایجاد شبکه گسترده پولی و مالی میزان تأثیرگذاری آن بیشتر شده است.
- ۳) میزان تأثیرگذاری آن بسیار فراگیر بوده است. - با ایجاد شبکه گسترده پولی و مالی، پیچیدگی و گستردگی آن بیشتر شده است.
- ۴) بیشتر تحریم‌های مالی رایج بوده است. - با جهانی شدن اقتصاد روز به روز میزان تأثیرگذاری آن کمتر شده است.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گذشته تحریم‌های تجاری بیش از تحریم‌های مالی رایج بود، اما امروزه با جهانی شدن اقتصادی، روزبه‌روز از میزان تأثیرگذاری تحریم‌های تجاری کاسته شده است.

۳۴- کشورها متناسب با وضعیت اقتصادی خود، سیاست‌های تجاری مختلفی را انتخاب می‌کنند. هدف آن‌ها از پرداخت یارانه‌های مختلف و انواع تسهیلات اقتصادی کدام است؟

- ۱) تسهیل جابه‌جایی عوامل تولید داخلی از یک منطقه به منطقه‌ای دیگر که وضعیت بهتری دارد.
- ۲) گسترش واردات کالا از خارج به منظور تأمین نیازهای ضروری مردم و تقسیم عادلانه منافع حاصل از تجارت خارجی
- ۳) فراهم نمودن زمینه مناسب برای تجاری‌سازی فناوری‌های نوین یا افزایش درآمدهای ناشی از صادرات منابع زیرزمینی
- ۴) تشویق صادرکنندگان داخلی برای نفوذ به بازارهای جهانی یا تشویق سرمایه‌گذاران خارجی به سرمایه‌گذاری در داخل

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کشورها متناسب با وضعیت اقتصادی خود، سیاست‌های تجاری مختلفی را انتخاب می‌کنند، مثلاً برای تشویق صادرکنندگان داخلی به منظور نفوذ به بازارهای جهانی یا تشویق سرمایه‌گذاران خارجی به سرمایه‌گذاری در داخل، یارانه‌های مختلف و انواع تسهیلات اقتصادی و حقوقی ارائه می‌کنند.

۳۵- کدام عامل موجب افزایش تنوع و کیفیت کالاهای تولیدی و کاهش هزینه‌ها می‌شود؟

- ۱) دسترسی به علوم و فناوری‌های جدید و موفقیت در به کارگیری آن‌ها
- ۲) تنوع آب و هوایی و منابع طبیعی محدود در داخل هر کشور
- ۳) تولید تمامی کالاهای موردنیاز مردم در داخل مرزهای کشور
- ۴) اتکا به مزیت‌های اقتصادی بالفعل که محیط جغرافیایی و طبیعت در اختیار هر کشور می‌گذارد.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دسترسی به علوم و فنون جدید و موفقیت در به کارگیری آن‌ها موجبات افزایش تنوع و کیفیت کالاهای تولیدی و کاهش هزینه‌ها را فراهم می‌آورد.

۳۶- در رابطه با مفهوم و معنا و تعریف اصطلاحات اقتصادی کدام گزینه نادرست است؟

- (الف) تحریم مالی عبارتست از مانع تراشی در مقابل صادرات و واردات کالا، خدمات و عوامل تولید نظیر سرمایه.
 (ب) زنجیره خلق ارزش، به تمامی مراحل ایجاد ارزش افزوده اطلاق می‌شود.
 (ج) سازمان کنفرانس اسلامی هر چند نهادی صرفاً اقتصادی نیست ولی نهادهای فرعی اقتصادی، مثل مرکز اسلامی توسعه تجارت، بانک توسعه اسلامی، و اتاق صنعت و بازرگانی اسلامی تحت پوشش خود دارد.
 (د) کالاها و خدماتی را که تولید آن‌ها بدون توجه به میزان، سود، هزینه، و بازار انجام می‌شود محصولات راهبردی می‌نامند.
 (ه) کشورهای اروپایی با تشکیل اتحادیه اقتصادی و حتی انتخاب پول واحد، بازرگانی کل اروپا را تقریباً به صورت بازرگانی داخلی در آورده‌اند.

(۱) د (۲) الف (۳) ه و د (۴) ب و ج

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تحریم مالی عبارت است از مانع تراشی در مقابل مبادلات مالی، بانکها و بیمه‌هاست.

۳۷- اگر کشوری با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین بعضی نیازها را در داخل فراهم کند و به علم فناوری و اقتصاد دانش بنیان توجیهی بیشتر داشته باشد:

- (۱) به وضعیت استقلال اقتصادی نزدیک می‌شود.
 (۲) می‌تواند در تجاری سازی فناوری‌های نوین توفیق یابد.
 (۳) قادر خواهد بود در بازارهای فروش کالاهای صادراتی تنوع ایجاد کند.
 (۴) امکان وابستگی به درآمدهای نفتی را کاهش داده و از وضعیت تک محصول فاصله می‌گیرد.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اگر کشوری راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند و از وضعیت تک محصولی فاصله بگیرد و با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی، امکان تأمین بعضی نیازها را در داخل فراهم کند و به علم و فناوری و اقتصاد دانش بنیان، توجیهی بیشتر داشته باشد به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی، نزدیک‌تر می‌شود.

۳۸- در رابطه با دلایل اینکه هزینه‌های تجارت نه تنها در داخل مرزها بلکه در خارج از آن نیز کاهش یافته است کدام مورد نادرست است؟

- (۱) وجود امنیت نسبی در سرزمین‌ها
 (۲) پیشرفت دانش فنی بشر
 (۳) وسایل حمل‌ونقل و راه‌های مناسب در داخل مرزها و خارج از آن
 (۴) حاکمیت مقررات و قوانین ممالک اروپایی و آمریکا بر نظام تجارت جهانی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. انقلاب دریانوردی ایرانیان و مسلمانان در قرون ۱۲ و ۱۳ میلادی و سپس اروپاییان در قرن ۱۵ و پیدایش صنعت بخار، حمل‌ونقل ریلی و هوانوردی و به دنبال آن، پیشرفت دانش فنی بشر، وجود امنیت نسبی در سرزمین‌ها، راه‌های مناسب و مقررات مورد قبول بین‌المللی، موجب شد هزینه‌های تجارت نه تنها در داخل مرزها بلکه در خارج از آن نیز کاهش یابد.

- ۳۹- دلیل نیاز انسان‌ها به برقراری ارتباط با یکدیگر و اساس شکل‌گیری ارتباط اقتصادی کدام است؟
- (۱) داشتن خواسته‌های متنوع
  - (۲) استفاده از تسهیلات رفاهی همدیگر
  - (۳) محدود بودن منابع و امکانات اقتصادی
  - (۴) تنوع و گوناگونی کالاها و خدمات مورد نیاز مردم

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. انسان‌ها به دلیل ناتوانی‌ها و خواسته‌های گوناگونی که دارند به برقراری ارتباط با یکدیگر نیازمندند. روابط اقتصادی بین آنها براساس همین نیاز شکل می‌گیرد. این روابط گاه به صورت بسیار ساده و در حد مبادله بین افراد در داخل یک کشور و زمانی به شکل پیچیده و در سطح بین‌المللی بروز می‌کند.

- ۴۰- منازعات و جنگ‌های اقتصادی قرن‌های اخیر و رفتار استکباری قدرت‌های جهان موجب شده است، اقتصاددانان به اهمیت خودکفایی در بعضی از تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آن‌ها از خارج تأکید کنند. این کالاها:
- الف) از نظر اقتصادی چه نام دارد؟
- ب) سه نمونه از آن‌ها کدام است؟

- (۱) الف) کالاهای کاربردی ب) نفت - هسته‌ای - انرژی‌های نو
- (۲) الف) محصولات راهبردی ب) دارو و غذا و محصولات کشاورزی
- (۳) الف) کالاهای کاربردی ب) نفت - واردات - محصولات کشاورزی
- (۴) الف) محصولات راهبردی ب) نفت - واردات خودرو - محصولات کشاورزی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. منازعات و جنگ‌های اقتصادی قرن‌های اخیر و رفتار استکباری قدرت‌های جهان موجب شده است اقتصاددانان به اهمیت خودکفایی در بعضی از تولیدات داخلی و عدم وابستگی برای تأمین آن‌ها از خارج تأکید کنند. کالاهای ضروری مثل: دارو، غذا و محصولات کشاورزی، حوزه‌ی انرژی اعم از نفت و هسته‌ای و انرژی‌های نو و صنایع دفاعی و نظامی، می‌تواند موجب بهانه‌جویی و سلطه‌ی دشمن یا رقیب و ضعف و وابستگی کشور شود. این کالاها و خدمات را که تولید آن‌ها بدون توجه به میزان، سود، هزینه و بازار و ... انجام می‌شود. محصولات «راهبردی یا استراتژیک» می‌نامند. بدین ترتیب اقتصاددانان به مزیت نسبی راهبردی و منافع سیاسی و غیراقتصادی هم توجه می‌کنند.

۴۱- سه عامل یکسان نبودن منابع و عوامل تولید و یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری و وضعیت اقلیمی متفاوت توان تولیدی منطقه یا کشوری را در مقایسه با منطقه یا کشور دیگر تغییر می‌دهد در این رابطه دو کشور ایران و برزیل را که هر دو به یک اندازه از نیروی کار، سرمایه، دانش فنی برخوردارند با فرض این‌که فقط غذا و پوشاک با قیمت‌های یکسان تولید می‌کنند.

اگر هر دو کشور همه عوامل تولیدشان را با اشغال کامل برای تولید غذا به کار گیرند: ایران ۶۰ واحد و برزیل ۴۰ واحد تولید می‌کنند.

اگر هر دو کشور همه عوامل تولیدشان را با اشتغال کامل برای تولید پوشاک به کار گیرند: ایران ۳۰ واحد و برزیل ۷۰ واحد تولید می‌کنند.

در این میان کشور عقب‌مانده‌ای چون کنیا در نظر بگیرید که از نظر عوامل تولید با دو کشور ایران و برزیل یکسان است چنان‌چه کنیا همه‌ی امکانات خود را بر تولید غذا متمرکز کند می‌تواند ۲۰ واحد غذا و اگر به پوشاک تشخیص دهد فقط ۱۰ واحد پوشاک می‌تواند تولید کند با توجه به این اطلاعات و داده‌ها:

الف) به لحاظ اقتصادی برزیل و ایران در چه موقعیت تولیدی قرار دارند؟

ب) چه روشی را باید اتخاذ نمایند؟

ج) کنیا در چه وضعیتی قرار دارد و برای تخصصی شدن و حضور در تجارت جهانی به چه اقدامی باید توسط جوید؟

۱) الف) برزیل در تولید پوشاک و ایران در تولید غذا مزیت مطلق دارند در نتیجه بهتر است در محصولی که مزیت دارند تخصص و تمرکز یابند ب) این دو کشور باید با یکدیگر مبادله کنند با این مبادله رفاه مردم دو کشور و جهان افزایش می‌یابد. ج) اقتصاددانان مزیت نسبی برای این کشور به کار می‌برند، گرچه مزیت مطلق ندارد ولی در کشور خود در تولید غذا نسبت به پوشاک مزیت نسبی دارد ۲۰ به ۱۰ باید در صنعت غذا متمرکز شود و پوشاک را از برزیل وارد کند.

۲) الف) هیچ‌کدام از دو کشور نباید تولید یکی از دو محصول را در کشور متوقف نماید تا به خودکفایی برسد. ب) این دو کشور باید با یکدیگر مبادله کالا کنند تا در تجارت جهانی باقی بمانند. ج) کنیا در تولید غذا و پوشاک، نسبت به ایران و برزیل مزیت اقتصادی ندارد، یعنی هیچ‌کدام از آن دو کالا را به صرفه تولید نمی‌کند.

۳) الف) تولید این دو محصول در این کشورها مقرون به صرفه بوده و دارای مزیت اقتصادی است و هر دو کشور باید در تولید هر دو محصول تخصص و تمرکز یابند. ب) تجارت بین‌المللی برای تمامی کشورها و مؤسسات و افراد، می‌تواند سودآور باشد زیرا مبتنی بر مزیت نسبی است. ج) قیمت تمام شده هر دو کالا در کنیا از دو کشور دیگر بیشتر است در واقع این کشور به هیچ‌وجه امکان تخصصی شدن و حضور در تجارت جهانی را ندارد.

۴) الف) برزیل در تولید غذا و ایران در تولید پوشاک باید تخصص و تمرکز یابند تا به خودکفایی برسند. ب) این دو کشور باید دو کالا را با هم مبادله کنند تا از مزیت مطلق در تولید این دو کالا بهره‌مند گردند. ج) از نظر اقتصاددانان گرچه کنیا در مقایسه با دو کشور ایران و برزیل دارای مزیت مطلق نیست ولی می‌تواند با داشتن مزیت نسبی در صنعت پوشاک متمرکز شود و غذای موردنیاز خود را از ایران وارد کند.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به اطلاعات مطروحه در مضمون سؤال می‌توان گفت که برزیل در تولید پوشاک و ایران در تولید غذا مزیت مطلق دارند در نتیجه بهتر است در محصولی که مزیت دارند، تخصص و تمرکز یابند و محصولات خود را با یکدیگر مبادله کنند. با این تقسیم کار، رفاه مردم دو کشور و نیز مجموع تولید جهان افزایش می‌یابد. کنیا از نظر عوامل تولید با دو کشور ایران و برزیل یکسان است. این کشور اگر همه امکانات خود را بر تولید غذا متمرکز کند فقط می‌تواند ۲۰ واحد غذا و اگر آن امکانات به پوشاک تخصیص یابد فقط می‌تواند ۱۰ واحد پوشاک تولید کند. در این مثال کنیا نسبت به ایران و برزیل فاقد مزیت اقتصادی است. یعنی تولید هر کدام از این کالاها دارای صرفه‌ی تولید نیست به عبارتی قیمت تمام شده هر دو کالا در کنیا از دو کشور دیگر بیشتر است. اقتصاددانان در این حالت مفهوم «مزیت نسبی» را به کار می‌برند و می‌گویند هر چند در کنیا تولید غذا و پوشاک، نسبت به دیگر کشورها مزیت مطلق ندارد در کشور خود در تولید غذا نسبت به پوشاک ۲۰ به ۱۰ مزیت نسبی دارد بنابراین باید در صنعت غذا متمرکز شود و پوشاک موردنیاز را از برزیل وارد کند.

۴۲- کشوری فرضی برای مدتی کوتاه نوعی کالا برای مبارزه با آفت‌های کشاورزی تولید می‌کند که علی‌رغم قیمت بالایی که دارند، کیفیت خوب و مورد قبولی را به مصرف‌کننده ارائه نمی‌دهد. این کشور با استناد بر کدام جمله، این مسیر را پیش گرفته است؟

- (۱) اصل بر رعایت مزیت‌های مطلق و نسبی می‌باشد.
- (۲) تولید و خلق ارزش افزوده حتی در محصول غیرمزیتی و کم، از بیکاری بهتر است.
- (۳) مزیت داشتن یا نداشتن مفهومی ایستا و دائمی نیست.
- (۴) بسیاری از منابع و ثروت و موفقیت کشورهای پیشرفته، ناشی از مزیت‌هایی است که تا چند قرن پیش فاقد آن‌ها بوده‌اند.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به کلمه‌ی «برای مدتی کوتاه» و این موضوع که این نوع تولید دارای مزیتی نیست و صرفاً کالایی با کیفیت کم و قیمتی بالا تولید می‌شود ولی کشور تصمیم به تولید آن دارد، درمی‌یابیم که خلق ارزش حتی در محصولی غیرمزیتی و کم‌مزیت بهتر از بیکاری است.

۴۳- چند مورد از موارد زیر، کاملاً درست می‌باشند؟

- (الف) تجارت بین‌الملل برای تمامی کشورها و مؤسسات و افراد، سودآور است.
- (ب) در نتیجه‌ی تجارت بین‌الملل، تولیدکنندگان داخلی دست از کار می‌کشند و میزان بیکاری افزایش می‌یابد.
- (ج) واردات کالاهای خارجی به مصرف‌کنندگان امکان می‌دهد که، از کالاهای گوناگون و ارزان استفاده کنند.
- (د) روابط اقتصادی بین کشورها همان تجارت بین‌الملل است.

(۱) ۴   (۲) ۳   (۳) ۲   (۴) ۱

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی موارد:

- (الف) تجارت بین‌الملل برای تمامی کشورها و مؤسسات و افراد می‌تواند سودآور باشد ولی الزاماً سودآور نیست.
- (ب) در نتیجه‌ی تجارت بین‌الملل، تولیدکنندگان داخلی به منظور رقابت با تولیدکنندگان خارجی به تلاش بیشتر برای تولید بهتر و کارآمدتر وادار می‌شوند.
- (ج) کاملاً درست است. زیرا کالاهای خارجی در صورتی وارد می‌شوند که ارزان‌تر و مرغوب‌تر باشند.
- (د) روابط اقتصادی بین کشورها تنها به تجارت بین‌الملل ختم نمی‌شود و شامل مهاجرت نیروی کار و حرکت سرمایه از نقطه‌ای از دنیا به نقطه‌ای دیگر که وضع بهتری دارد نیز می‌شود.

۴۴- در شرایط مشابه، کشور A پوشاک موردنیاز خود را از کشور B خریداری کرده و وارد می‌کند و محصول خرما را از کشور B را تأمین می‌کند. کشور C نیز محصول پوشاک خود را از کشور B خریداری و وارد می‌کند و از محصول خرما خود استفاده می‌کند. اگر در صنعت کشت خرما کشور A نسبت به کشور C مزیت مطلق داشته باشد؛ آن‌گاه کدام گزینه تماماً درست است؟

- (۱) کشور A در صنعت پوشاک نسبت به کشور B مزیت مطلق دارد.
- (۲) کشور B در صنعت کشت خرما نسبت به کشور A مزیت مطلق دارد.
- (۳) کشور C در صنعت کشت خرما نسبت به کشور B مزیت مطلق دارد.
- (۴) کشور C در صنعت کشت خرما نسبت به صنعت پوشاک مزیت نسبی دارد.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) کشور B در صنعت پوشاک نسبت به کشور A مزیت مطلق دارد. چرا که کشور A ترجیح داده است که نیاز پوشاک خود را توسط این کشور تأمین کند.
- (۲) کشور A در صنعت خرما نسبت به کشور B مزیت مطلق دارد.
- (۳) اگر چه ممکن است که کشور C در صنعت کشت خرما نسبت به کشور B مزیت مطلق داشته باشد، اما امکان دارد برعکس این قضیه نیز درست باشد، لذا با توجه به صورت سؤال که گزینه‌ی تماماً درست را از ما خواسته است، این گزینه انتخاب نمی‌شود.

۴۵- کدام گزینه درست سوالات زیر می‌باشد؟

- (الف) چه کشوری در زمینه‌ی تجارت جهانی موفق‌تر خواهد بود؟
- (ب) ایران یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان نفت به سایر کشورها می‌باشد. این مفهوم بیان‌گر کدام یک از عوامل روی آوردن کشورها به تجارت بین‌الملل می‌باشد؟
- (۱) الف: هر کشور و سازمانی که نیروهای متخصص و آموزش‌دیده‌ی بیشتری در اختیار داشته باشد. ب: یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری
- (۲) الف: هر کشور و سازمانی که نیروهای متخصص و آموزش‌دیده‌ی بیشتری در اختیار داشته باشد. ب: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید
- (۳) الف: هر کشور و سازمانی که منابع و امکانات بیشتری داشته باشد. ب: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید
- (۴) الف: هر کشور و سازمانی که منابع و امکانات بیشتری داشته باشد. ب: یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- (الف) صرف این‌که کشوری منابع و امکانات بیشتری در خود داشته باشد باعث موفقیت آن کشور نخواهد شد، بلکه هر کشور یا سازمانی که نیروهای متخصص و آموزش‌دیده‌ی بیشتری داشته باشد؛ در زمینه‌ی تجارت جهانی موفق‌تر خواهد بود.
- (ب) کشورها از نظر در اختیار داشتن منابع طبیعی، معادن زیرزمینی و سرمایه‌های انسانی متخصص وضع یکسانی ندارند و نفت نیز یکی از سرمایه‌ها و معادن زیرزمینی به شمار می‌رود که ایران از آن بهره‌مند شده است.

۴۶- کدام گزینه پاسخ درست سوالات زیر است؟

(الف) کدام یک از موارد زیر جزو عوامل و موانع گسترش تجارت بین‌الملل در گذشته محسوب نمی‌شود؟

(ب) کدام گزینه به درستی «تاجر یا بازرگان» را توضیح می‌دهد؟

(ج) زمانی که یک کشور را از نظر توان تولیدی و مزیت تولید در کشور خودش و با خودش مقایسه می‌کنیم، در واقع به کدام یک از اصول مزیت پرداخته‌ایم؟

(۱) الف: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ب: افرادی که شغل آن‌ها خرید محصول در مرکز تولید و فروش آن در مناطق مصرف بین‌المللی است. ج: مزیت نسبی

(۲) الف: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ب: افرادی که با بررسی بازارهای کشورهای دیگر و اطلاع از علایق و نیازهای مصرف‌کنندگان خارجی به تولیدکنندگان داخلی در تولید کالاها کمک می‌کنند. ج: مزیت مطلق

(۳) الف: هزینه‌های تجارت ب: افرادی که با بررسی بازارهای کشورهای دیگر و اطلاع از علایق و نیازهای مصرف‌کنندگان خارجی به تولیدکنندگان داخلی در تولید کالاها کمک می‌کنند. ج: مزیت نسبی

(۴) الف: هزینه‌های تجارت ب: افرادی که شغل آن‌ها خرید محصول در مرکز تولید و فروش آن در مناطق مصرف بین‌المللی است. ج: مزیت مطلق

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

(الف) عوامل و موانعی که در گذشته مانع گسترش تجارت بین‌الملل شدند، عبارتند از:

(۱) موانع قانونی، ناامنی و ضعف دولت‌ها
(۲) هزینه‌های تجارت

یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به منابع و امکانات از دلایل روی آوردن کشورها به تجارت بین‌الملل می‌باشد. (ب) تاجر یا بازرگان به کسی اطلاق می‌شود که شغلش خرید محصولات در مرکز تولید و فروش آن در بازارها و مناطق مصرف بین‌المللی است.

(ج) هرگاه توان تولیدی یک کشور را نسبت به خودش و در همان کشور مورد بررسی قرار دهیم، در واقع مزیت نسبی را مورد مطالعه قرار داده‌ایم، مثلاً زمانی که می‌گوییم در ایران تولید چرم نسبت به تولید لوازم برقی دارای مزیت است همین مورد را بررسی کرده‌ایم.

۴۷- کدام گزینه متضمن پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

(الف) کدام مورد در رابطه با استقلال اقتصادی درست است؟

(ب) نقش دولت در اقتصاد امروز جامعه، شامل کدام مورد است؟

(ج) بدون داشتن نیرهای متخصص و متعهد، انجام سرمایه‌گذاری‌ها و کسب استقلال اقتصادی میسر نیست، بنابراین:

(د) گسترش فعالیت‌های اقتصادی بخش خصوصی در کشورهای در حال توسعه، وظیفه‌ی مهم کدام نهاد بین‌المللی است؟

(۱) (الف) وابستگی کشوری به کشور دیگر به معنای وابستگی اقتصادی است. (ب) جمع‌آوری مالیات برای تأمین هزینه‌های مربوط به فعالیت‌های اقتصادی و دفاعی (ج) باید دیربازده بودن این سرمایه‌گذاری‌ها و زمان طولانی آنرا مدنظر قرار داد.

(۲) (الف) استقلال اقتصادی همانند استقلال سیاسی به معنای عدم وابستگی اقتصادی است. (ب) حفظ نظم و امنیت و دفاع از ملت در مقابل دشمنان داخلی و خارجی (ج) باید درآمدهای حاصل از منابع اقتصادی و طبیعی را صرف تولید کالاهای سرمایه‌ای کرد. (د) بانک بین‌المللی توسعه و ترمیم

(۳) (الف) عدم وابستگی اقتصادی را نمی‌توان معادل استقلال اقتصادی دانست. (ب) مقابله با تورم، حفظ ثبات اقتصادی، هدایت جامعه در مسیر رشد و توسعه‌ی اقتصادی و ایجاد اشتغال کامل (ج) به نظر می‌رسد مهم‌ترین سرمایه‌گذاری‌های دولت، سرمایه‌گذاری اجتماعی است. (د) مؤسسه‌ی مالی بین‌المللی

(۴) (الف) وابستگی اقتصادی به معنای عدم استقلال اقتصادی است. (ب) پرداخت حقوق کارکنان کشوری و لشگری و سایر هزینه‌های جاری و انجام اقدامات خاص در مواقع قحطی و گرانی (ج) بهره‌برداری مطلوب از فعالیت‌های اقتصادی مستلزم پرداختن به سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی است. (د) سازمان بین‌المللی توسعه

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

(الف) عدم وابستگی اقتصادی را نمی‌توان معادل استقلال اقتصادی دانست.

(ب) اهداف اقتصادی دولت در جامعه‌ی امروزی: ۱- اشتغال کامل ۲- ثبات قیمت‌ها ۳- رشد و توسعه‌ی اقتصادی ۴- بهبود وضع توزیع درآمد

(ج) به نظر می‌رسد که مهم‌ترین سرمایه‌گذاری دولت سرمایه‌گذاری اجتماعی است. زیرا بدون داشتن نیروهای متخصص و متعهد انجام سایر سرمایه‌گذاری‌ها و کسب استقلال اقتصادی میسر نخواهد بود.

(د) از وظایف مهم مؤسسه‌ی مالی بین‌المللی گسترش فعالیت‌های اقتصادی بخش خصوصی در کشورهای در حال توسعه است.

۴۸- کدام گزینه بیان‌گر پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) در حالت وجود «.....» قیمت کاهش می‌یابد و فاصله‌ی بین میزان عرضه و تقاضا کم‌تر می‌شود. این کاهش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن فاصله‌ی بین عرضه و تقاضا از بین برود و بازار به «.....» برسد.
ب) اسناد خزانه، اوراق بهاداری «.....» هستند که توسط «.....» صادر می‌شوند و زمان سررسید آن‌ها «.....»، «.....» و «.....» است. این اوراق «.....»

ج) «.....» و گسترش حوزه اقتدار دولت‌ها موجب شد تشکیلات دولتی پیچیده‌تر شود و این نهاد در جوامع بشری نقش مهم‌تر و جدی‌تری به خود بگیرد. دولت‌ها چه بزرگ و چه کوچک، در دوران گذشته وظایف محدود و نسبتاً مشخصی داشتند که شامل «.....» بود.

د) کدام نوع کشورها از وضعیت استقلال اقتصادی به دورند؟

ه) بانک مرکزی چگونه فعالیت بانک‌ها را کنترل می‌کند؟

۱) الف) مازاد عرضه - سطح قیمت تعادلی ب) کوتاه‌مدت - دولت - سه ماهه - شش ماهه - یک‌ساله - کوپن بهره ندارند. ج) شکل‌گیری امپراتوری‌های بزرگ - حفظ نظم جامعه و مقابله با تجاوز دشمنان د) تک‌محصولی ه) از طریق سیاست‌های پولی

۲) الف) کمبود عرضه - سطح قیمت تعادلی ب) بلندمدت - بانک مرکزی - شش ماهه - نه ماهه - یک‌ساله - کوپن بهره دارند ج) تشکیل حکومت‌های دموکراتیک - اخذ مالیات و خراج از مردم و هزینه کردن این مالیات‌ها د) وابسته به درآمد کالایی خاص ه) به وسیله کنترل عملیات بانکی

۳) الف) فزونی عرضه بر تقاضا - تعادل ب) بلندمدت - دولت - سه ماهه - شش ماهه - یک‌ساله - کوپن بهره ندارند. ج) بعد از جنگ جهانی دوم و به استقلال رسیدن مستعمرات - پرداخت حقوق کارکنان کشوری و لشکری و دفاع در مقابل دشمنان داخلی و خارجی د) دارای تنوع در روابط اقتصادی ه) از طریق سیستم خاص نظارتی

۴) الف) فزونی عرضه بر تقاضا - تعادل ب) کوتاه‌مدت - بانک مرکزی - یک ماهه - سه ماهه - شش ماهه - کوپن بهره دارند. ج) با آغاز قرن بیستم و شکل‌گیری نهضت‌های آزادی‌بخش - حفظ نظم و امنیت، هدایت جامعه در مسیر رشد و توسعه‌ی اقتصادی و تأمین هزینه‌های دولت د) وابسته‌ی اقتصادی به کشورهای دیگر ه) به کمک سیاست‌های مالی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

الف) در حالت وجود مازاد عرضه قیمت کاهش می‌یابد و فاصله‌ی بین میزان عرضه و تقاضا کم‌تر می‌شود. این کاهش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن فاصله‌ی بین عرضه و تقاضا از بین برود و مازاد به سطح قیمت تعادلی برسد.

ب) اسناد خزانه اوراق بهاداری بلندمدت هستند که توسط دولت صادر می‌شوند و زمان سررسید آن‌ها سه ماهه، شش ماهه و یک‌ساله است. این اوراق کوپن بهره ندارند.

ج) شکل‌گیری امپراتوری‌های بزرگ و گسترش حوزه‌ی اقتدار دولت‌ها موجب شد تشکیلات دولتی پیچیده‌تر شود و این نهاد در جوامع بشری نقش مهم‌تر و جدی‌تری به خود بگیرد. دولت‌ها چه بزرگ و چه کوچک در دوران گذشته وظایف محدود و نسبتاً مشخصی داشتند که شامل حفظ نظم جامعه و مقابله با تجاوز دشمنان بود.

د) کشورهای تک‌محصولی از وضعیت استقلال اقتصادی به دورند.

ه) بانک مرکزی از طریق سیاست‌های پولی فعالیت بانک‌ها را کنترل می‌کند.

۴۹- اینکه امروزه تولید اغلب کالاها فرامرزی شده، مبین چیست؟

- ۱) افزایش منافع تجارت جهانی برای همه کشورها
- ۲) اختصاص یافتن مزیت‌های اقتصادی کشورها به این گونه تولیدات
- ۳) افزایش منافع و ایجاد فضای رقابتی و تلاش بین‌المللی و سازنده
- ۴) ایجاد بنبه و توان اقتصادی برای کشورهای ضعیف و فاقد فناوری

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اینکه امروزه تولید اغلب کالاها فرامرزی شده، اختصاص مزیت‌های اقتصادی کشورهای دیگر به خود توسط اقتصادهای هوشمند با تأسیس مؤسسات چندملیتی و فراملیتی است.

۵۰- کدام گزینه با سایر گزینه‌ها در ارتباط نمی‌باشد؟

- ۱) اقتصادهای هوشمند از طریق مؤسسات چندملیتی و فراملیتی خود، مزیت‌های اقتصادی سایر کشورها را به خود اختصاص می‌دهند.
- ۲) در تعاملات بین‌المللی، قدرت‌های اقتصادی با قیمت‌گذاری ناعادلانه، ارزش‌های نابرابری بین محصولات خود و سایر کشورها برقرار می‌کنند.
- ۳) روش جدید استعمار کشورهای قدرتمند، انتقال برخی صنایع و یا تأسیس صنایع متناسب با منابع طبیعی کشور مستعمره است.
- ۴) مارک‌های تجاری معروف دنیا به‌منظور کاهش هزینه‌های تولیدی خود، صنایع خود را به کشورهایی که دارای منابع ارزان‌تر هستند انتقال می‌دهند.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴ در رابطه با تولیدات فراملیتی و چندملیتی می‌باشد در حالی که گزینه دو بیانگر قیمت‌گذاری ناعادلانه در عرصه اقتصاد بین‌الملل است که منافع مالی تجارت را به‌سمت قدرت‌های اقتصادی روانه می‌کند.

۵۱- یکی از سیاست‌های تجاری که کشورها برای تشویق صادرکنندگان خود به‌منظور نفوذ به بازارهای جهانی به‌کار می‌برند عبارت است از .....

- ۱) وضع موانع تجاری و تعرفه‌های گمرکی
- ۲) تعیین عوارض وارداتی یا سهمیه وارداتی
- ۳) تعیین محدودیت‌های مقداری برای صادرات
- ۴) ارائه یارانه‌های مختلف و انواع تسهیلات اقتصادی / حقوقی

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گاهی کشورها برای تشویق صادرکنندگان داخلی به‌منظور نفوذ به بازارهای جهانی یا تشویق سرمایه‌گذاران خارجی به سرمایه‌گذاری در کشورشان، یارانه‌های مختلف و انواع تسهیلات اقتصادی و حقوقی ارائه می‌کنند.

- ۵۲- همه گزینه‌ها فواید جانبی تجارت بین‌المللی را به درستی نشان می‌دهد به جز گزینه .....
 (۱) امکان ادامه کار تولید کنندگان با واردات ماشین‌آلات و لوازم یدکی یا مواد اولیه
 (۲) افزایش بازار فروش کالاها از طریق صادرات و بهبود کیفیت و قیمت کالاهای وارداتی
 (۳) جلوگیری از تک‌محصولی شدن کشورها و تقسیم ثروت‌ها و منابع در سطح جهان
 (۴) تأمین ارز موردنیاز مصرف‌کنندگان برای خرید کالاهای ضروری وارداتی از طریق صادرات کالا به خارج

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فواید جانبی تجارت بین‌الملل برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان عبارتند از:

- ۱- تولیدکنندگان:
  - امکان ادامه کار تولیدکنندگان با واردات ماشین‌آلات و لوازم یدکی یا مواد اولیه
  - دسترسی به بازارهای وسیع از طریق صادرات و جبران محدودیت بازارهای داخلی
  - ایجاد رقابت تولیدکنندگان داخلی با تولیدکنندگان خارجی با هدفمند کردن واردات کالاهای خارجی
- ۲- مصرف‌کنندگان:
  - بهره‌مندی مصرف‌کنندگان از کالاهای متنوع و با کیفیت و ارزان از طریق واردات
  - تأمین ارز موردنیاز برای خرید کالاهای ضروری وارداتی از طریق صادرات کالا به خارج

۵۳- شخصی با بررسی بازارهای خارجی و جست‌وجوی نیاز و علاقه مصرف‌کنندگان خارجی، به تولیدکنندگان کشور خود در زمینه تولید و صادرات کمک کرده و از این طریق با افزایش درآمدهای ارزی موجب رونق اقتصادی شده است. کدام گزینه به درستی شغل یا تخصص او را معرفی می‌کند؟

- (۱) کارآفرین (۲) دلال (۳) تولیدکننده بین‌الملل (۴) بازاریاب بین‌الملل

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. صادرکنندگان، واردکنندگان و بازاریاب‌های بین‌المللی با اطلاع از بازارهای کشورهای دیگر و نیازها و علایق مصرف‌کنندگان خارجی، به تولیدکنندگان داخلی و افزایش رونق اقتصادی کشور کمک شایانی می‌کنند.

۵۴- در زمینه احیا و خلق «مزیت اقتصادی»، گزینه درست کدام است؟

- (۱) محیط جغرافیایی و طبیعت بالاترین جایگاه در خلق مزیت اقتصادی را داراست.
- (۲) خلق مزیت‌های اقتصادی جدید با مزیت‌های مطلق و نسبی موجود در تقابل است.
- (۳) تأکید اقتصاددانان بر مزیت‌های نسبی و مطلق در کشورها، متکی به منابع و عوامل طبیعی است.
- (۴) احیای مزیت‌های بالقوه و خلق مزیت در زمینه خدمات، علم و فناوری و صنایع فرهنگی موجب رها شدن از عقب‌ماندگی است.

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. احیای مزیت بالقوه مانند محصولات کشاورزی جدید و محصول یا صنایع جدید دریایی و خلق مزیت‌های اقتصادی جدید به‌ویژه در عرصه خدمات، علم و فناوری و صنایع فرهنگی (محصولات نرم) می‌تواند کشورها را از سیر عقب‌ماندگی برهاند.

۵۵- امروزه کدام نوع از تحریم‌ها و به چه طریق در اقتصاد جهانی بیشتر صورت می‌پذیرد؟

- (۱) تحریم مالی - مانع‌تراشی در مبادلات مالی، بانک‌ها و بیمه‌ها به دلیل جهانی شدن
- (۲) تحریم تجاری - مانع‌تراشی در مقابل صادرات و واردات کالا، خدمات و عوامل تولید به دلیل گسترش شبکه‌های ارتباطی
- (۳) تحریم مالی - مانع‌تراشی در مقابل صادرات و واردات کالا، خدمات و عوامل تولید به دلیل گسترش شبکه‌های ارتباطی
- (۴) تحریم تجاری - مانع‌تراشی در مبادلات مالی، بانک‌ها و بیمه‌ها به دلیل جهانی شدن

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. امروزه جهانی شدن اقتصاد موجب شده است تحریم مالی یعنی مانع‌تراشی در مبادلات مالی، بانک‌ها و بیمه‌ها بیشتر رایج شود.